

11. SINIF

TARİH

SORU MODÜLÜ

- › **Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)**
- › Üçlü İttifak ve Üçlü İtilaf
- › Mehmet Ali Paşa'nın Güç Kazanması
- › Osmanlı - Rusya Rekabeti
- › Bloklasmalar ve Değişen Uluslararası Şartlar
- › I. Dünya Savaşı Öncesi Osmanlı Devleti'ne Yapılan Yardımlar
- › Osmanlı Devleti'nde Demokratikleşme Hareketleri

1. İleride uluslararası bir sorun hâline gelecek olan Mehmet Ali Paşa'nın, Osmanlı Devleti'ndeki etkinliğinin artmasında;

- I. Arabistan'daki Vehhabilik ayaklanmaları,
- II. Napolyon'un Mısır'ı işgali,
- III. Yunan İsyanı

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nin, Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'ya Hicaz ve Habeş valiliklerini vermesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Mora İsyanı'nın bastırılmaması
- B) Rusya'ya karşı Akdeniz'de müttefike ihtiyaç duyulması
- C) Hicaz'daki Vehhabi İsyanı'nın bastırılması
- D) Fransa'nın Mısır'ı işgal etmesi
- E) Mehmet Ali Paşa'nın Nizip'te isyan etmesi

- 3. I. Mehmet Ali Paşa İsyanı - Mısır Sorunu'nun başlaması
- II. Rusya'nın Balkanlardaki faaliyetleri - Sıcak denizlere inme politikası
- III. Yunan Ayaklanması - Mısır valisinden yardım istenmesi
- IV. Vehhabilik İsyanları - İslamcılık politikasının terk edilmesi
- V. 1841 Londra Boğazlar Antlaşması'nın imzalanması - Boğazlar Sorunu'nun başlaması

XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti'yle ilgili yukarıdaki eşleşmelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Osmanlı Devleti'nin 1774'te Rusya'yla imzaladığı Küçük Kaynarca Antlaşması'nın;

- I. Karadeniz'in Türk Gölü olma özelliğini yitirmesi,
- II. Rusya'nın Osmanlı'nın iç işlerine müdahale edebilmesi,
- III. Osmanlı ekonomisinin olumsuz etkilenmesi

durumlarından hangilerine yol açtığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyıldan itibaren Avrupalı güçlü devletlerin hedefi hâline gelmesinde;

- I. egemenlik alanının geniş olması,
- II. çok uluslu yapıya sahip olması,
- III. saltanat sistemi ile yönetilmesi

unsurlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Osmanlı Devleti ile Rusya arasında XVIII. yüzyıldan itibaren başlayan ve uzun yıllar sürecek olan mücadelelerin temelinde;

- I. Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'ya hâkim olması,
- II. Rusya'nın sıcak denizlere inme isteği,
- III. Rusya'nın Panslavizm politikası izlemesi

durumlarından hangilerinin yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. I. Küçük Kaynarca Antlaşması (1774)

II. Yaş Antlaşması (1792)

III. Berlin Antlaşması (1878)

Yukarıdaki antlaşmalardan hangileri Rusya'nın Osmanlı Devleti'ne karşı izlediği yayılmacı politikada başarılı olduğunun göstergesidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

8. 1768'de başlayan Osmanlı-Rus Savaşı 1774'te imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması ile son bulmuş; Osmanlı egemenliğindeki Kırım'a bağımsızlık verilmiş, ancak Kırım'ın dinî yönden halifeye bağlılığının devam etmesi kararlaştırılmıştır.

Bu bilgiye göre, aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Rusya'nın Panslavist politikasının başarıya ulaştığı
- B) Rusya'nın Karadeniz'e çıkma olanağına kavuştuğu
- C) Osmanlı Devleti'nin sınırlarının daraldığı
- D) Osmanlı Devleti'nin prestij kaybına uğradığı
- E) Kırım halkının Müslüman olduğu

9. 1833'te Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan Hünkâr İskelesi Antlaşması'yla " tarafların tehlike anında birbirlerine yardım etmesi" kararını almalarının, Avrupalı devletleri rahatsız etmesinde;

- I. Rusya'nın Boğazlar konusunda tehdit hâline gelmesi,
- II. Avrupalı devletlerin Osmanlı toprak bütünlüğünden yana olmaları,
- III. Avrupalı devletlerin siyasi güç dengelerini korumak istemeleri

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

10. Rusya 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması'yla; Osmanlı topraklarında gerekli gördüğü yerlerde konsolosluk açabilme ve İstanbul'da daimî elçi bulundurabilme hakkını elde etmiştir.

Buna göre Rusya'yla ilgili,

- I. Açık denizlere çıkma politikası başarılı olmuştur.
- II. Osmanlı'nın iç işlerine karışabilme olanağına kavuşmuştur.
- III. Kutsal yerlerde hâkimiyet kurmuştur.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

11. Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın isyanını bastırmakta zorlanan Osmanlı Devleti'nin Rusya'dan yardım istemesi, aşağıdaki gelişmelerden hangisine neden olmuştur?

- A) Mısır Meselesi'nin dış sorun hâline gelmesine
- B) Askerî harcamaların azalmasına
- C) Kutsal yerler sorununa
- D) Azınlıklar sorununun büyümesine
- E) Osmanlı borçlarının azalmasına

12. "Osmanlı Devleti XVIII. yüzyıldan itibaren iç ve dış meselelerini kendi başına çözemez hâle gelmiştir." diyen bir tarihçi bu yargısına,

- I. Boğazlar,
- II. Mısır,
- III. Ermeni

meselelerinden hangilerindeki çözüm sürecini örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

13. 1792'de Rusya ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan Yaş Antlaşması'yla Osmanlı toprağı olan Kırım'ın Rusya'ya bırakılmasının, Rusya'ya aşağıdakilerin hangisinde kazanım sağladığı söylenebilir?

- A) Karadeniz'e çıkma
- B) Osmanlı'nın iç işlerine karışma
- C) Ortodoksları himaye etme
- D) Lehistan üzerinde hâkimiyet kurma
- E) Orta Asya'da yayılma

14. 1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi'nde yer alan "Barış zamanı Boğazlardan hiçbir devletin savaş gemisi geçmeyecek." kararıyla ilgili;

- I. Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarını zedeleyici nitelikte olduğu,
- II. Rusya'nın Boğazlar üzerindeki ayrıcalığını sona erdirdiği,
- III. Osmanlı Devleti'nin ekonomik çıkarlarını koruduğu

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

1. Osmanlı Devleti'nde yaşanan;

- I. Vehhabi Ayaklanmalarının bastırılmasında Mehmet Ali Paşa'dan yardım istenmesi,
- II. Ortodoksların koruyuculuğunun Ruslara verilmesi,
- III. Avrupa'da daimî elçiliklerin açılması

gelişmelerinden hangileri Rusların özellikle XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı iç işlerine karıştığıının göstergesidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

2. Osmanlı Devleti'nin topraklarını paylaşmak isteyen Avrupalı devletlerin Şark Meselesi olarak tanımladıkları, Türklerin Avrupa'dan atılması yönündeki planlarının işlerlik kazanmaya başladığına;

- I. Balkanlardaki gayrimüslimlerin ayaklanmaları,
- II. Boğazlar Sorunu'nun ortaya çıkması,
- III. Ermeni Meselesi'nin uluslararası sorun hâline gelmesi

gelişmelerinden hangileri örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

3. 1908'de Boğazlar ve Makedonya Sorunu'nu görüşmek üzere Avrupalı devletlerin Reval'de bir araya gelmeleri Osmanlı Devleti'nde;

- I. Islahat Fermanı'nın yayımlanması,
- II. Tanzimat Fermanı'nın ilanı,
- III. II. Meşrutiyet'in ilanı

gelişmelerinden hangilerini beraberinde getirmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

4. Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda dış politikada Fransa, İngiltere, Rusya gibi devletlerle yoğun ilişkilerde bulunmasında;

- I. siyasi dengelerini diplomatik ilişkilerle sağlama,
- II. mevcut topraklarını korumaya yönelik tedbirler alma,
- III. Avrupa'da kendisine karşı oluşan ittifakları bozma amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

5. Mora İsyanı'nın bastırılmaması üzerine Osmanlı Devleti'nin Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'dan yardım alması ile başlayan Mısır Meselesi, aşağıdaki-lerden hangisiyle çözüme kavuşmuştur?

- A) 1840 Londra Antlaşması
B) 1833 Hünkar İskelesi Antlaşması
C) 1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi
D) 1792 Yaş Antlaşması
E) 1908 Reval Görüşmeleri

6. Osmanlı Devleti, I. Balkan Savaşı sonucunda aşağıdaki yerlerden hangilerini kaybetmiştir?

- A) Boğazlar-Kırım
B) Bulgaristan-Yunanistan
C) 12 Ada-Makedonya
D) Arnavutluk-Makedonya
E) Batı Trakya-Trablusgarp

7. 1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi'yle, Boğazlardan geçişin "sadece Osmanlı hukuk kuralları veya Osmanlı Devleti ile diğer devletler arasında yapılan ikili antlaşmalara" dayanmasına bakılarak;

- I. Boğazlar Sorunu'nun uluslararası bir sorun hâline geldiği,
- II. Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarının zedelendiği,
- III. Osmanlı topraklarının stratejik öneminin azaldığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

8. XIX. yüzyıldan itibaren Balkanlarda Avrupalı devletlerin de destek verdiği milliyetçi isyanların yoğunluk kazanmasına bakılarak Osmanlı Devleti'yle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlılık düşüncesinin başarısız olduğu
- B) Fransız İhtilali'nden olumsuz etkilendiği
- C) Dış müdahalelere açık hâle geldiği
- D) Balkanlardaki egemenliğinin sona erdiği
- E) Balkanlardaki gelişmeleri iyi takip edemediği

9. Rusya'nın Balkanlarda izlemiş olduğu Panslavist politikanın Osmanlı'nın yanı sıra aşağıdaki devletlerden hangisinin çıkarıyla da çeliştiği söylenebilir?

- A) Avusturya-Macaristan B) Sırbistan
C) Yunanistan D) Romanya
E) Karadağ

10. Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki toprak kayıplarının dış siyaset kadar iç siyaseti de etkilediğine;

- I. İttihat ve Terakki Partisinin, hükümet değişikliği yönünde baskılarının artması,
- II. yaşanan göçler sonucu Anadolu'da sosyal ve ekonomik sıkıntıların artması,
- III. Çeşme'de Osmanlı donanmasının yakılması

gelişmelerinden hangileri örnek gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

11. I. Dünya Savaşı öncesinde Osmanlı Devleti'nin Almanya ile ittifak kurma konusunda anlaşmaya varmasında;

- I. İtilaf Grubu'nun, Osmanlı'nın ittifak taleplerine olumsuz yanıt vermesi,
- II. İttihat ve Terakki Cemiyetinin Almanya'nın savaşı kazanacağına inanması,
- III. Osmanlı Devleti'nde anayasacılık hareketlerinin hızlanması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

12. 1870'te İtalya'da siyasi birliğin kurulmasını sağlayan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Prusya B) Venedik C) Ceneviz
D) Piyomonte E) Napoli

1. Sami, tarih dersinde Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme hareketlerini kronolojik olarak anlatma ödevini almıştır.

Buna göre Sami, ödevini hazırlarken aşağıdaki demokratikleşme hareketlerinden hangisi ile başlaması doğru olur?

- A) Sened-i İttifak B) Tanzimat Fermanı
C) Islahat Fermanı D) I. Meşrutiyet
E) II. Meşrutiyet

2. 1808 yılında Osmanlı Devleti'nde gerçekleşen Sened-i İttifak Sözleşmesi'nde taraf olan kesimler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Mülzetimler - Yeniçeriler
B) Devlet - Âyanlar
C) Divan - Tımarlı sipahi
D) Lonca - Devlet
E) Yabancı devletler - Padişah

3. XIX. yüzyılın başında Osmanlı Devleti'nde yapılan Sened-i İttifak Sözleşmesi Osmanlı Devleti'nin demokratikleşme hareketinin başlangıcıdır.

Bu sözleşmenin aşağıdaki maddelerinden hangisi demokratikleşme hareketi olarak yorumlanmasına gerekçe gösterilir?

- A) Âyanlar, padişaha bağlı kalacaklardır.
B) Âyanlar, merkeze ait buyrukları yerine getirecektir.
C) Âyanlar, padişaha ait yetkileri bulundukları yerde kullanacaklardır.
D) Âyanlar, sadrazamın emirlerini padişahın emri gibi uyacaklardır.
E) Âyanlar, her türlü iç isyanda padişahın yanında yer alacaklardır.

4. 1808'de Sadrazam Alemdar Mustafa Paşa İstanbul'da Âyanlar ile yaptığı toplantıda Yeniçeri Ocağı'nın düzeltilmesi ve Avrupa tekniğinden yararlanması konusunda onları ikna etmiştir.

Sadrazam Alemdar Mustafa Paşa bu toplantı ile aşağıdakilerden hangisini amaçlamış olamaz?

- A) Orduyu modernleştirmeyi
B) Askerî başarıları artırmayı
C) Rejimi değiştirmeyi
D) Otoritesini artırmayı
E) Islahatların yapılmasına ortam hazırlamayı

5. 1808 yılında Osmanlı Devleti'nde gerçekleşen Sened-i İttifak Sözleşmesi..... Dönemi'nde gerçekleşmiştir.

Bu metinde boşluk bırakılan noktalı yere aşağıdaki padişahlardan hangisi getirilmelidir?

- A) III. Selim B) II. Mahmud
C) I. Abdülmecid D) Abdülaziz
E) II. Abdülhamid

6. XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'nde taşrada en etkili güç âyanlar olmuştur.

Aşağıdaki ifadelerden hangisi âyanları ifade eden doğru bilgidir?

- A) Toplumda etkili olan güç odaklarıdır.
B) Ticareti kolaylaştıran her türlü uygulamadır.
C) Her türlü hayır kuruluşlarının toplandığı birliktir.
D) Dinî akımlardan biridir.
E) Bugünkü anlamda noterdir.

7. XVIII. yüzyılda belirgin bir şekilde ortaya çıkan âyan grubu içinde

- I. zengin tüccarlar,
II. köklü aileler,
III. askerler

unsurlarından hangileri yer alır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

8. XVIII. yüzyılın sonunda devlet, artan giderlerini karşılamak için mültezimlere daha önce işletilmesi için iki ya da üç yıllığına verdiği iltizam topraklarını ömür boyu vermek zorunda kalmıştır.

XVIII. yüzyıl sonunda uygulanan bu değişiklik süreci içerisinde aşağıdaki kesimlerin hangisinin güçlenmesine neden olmuştur?

- A) Tımarlı Sipahi B) Yeniçeri
C) Ulema D) Âyan
E) Esnaf

9. 1808 yılında Osmanlı padişahı olan II. Mahmut başkentin buyruklarını dinlemeyen âyanların gücünü kırmak istiyordu. Ancak bunu yapacak askerî güçten yoksundu. Bu nedenle kendisinde bir âyan olan sadrazam Alemdar Mustafa Paşa aracılığıyla Anadolu ve Rumeli'deki âyanları İstanbul'a çağırarak onlarla uzlaşma yolunu seçmek zorunda kaldı.

Bu girişimiyle II. Mahmut, Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmeyi amaçlamıştır?

- A) İnsan haklarını geliştirmeyi
B) Farklı düşüncelere son vermeyi
C) Yetkilerini halk ile paylaşmayı
D) Askerî müdahaleleri önlemeyi
E) Merkezî otoriteyi güçlendirmeyi

10. Gözde Öğretmen, yazılıda öğrencilerine "XIX. yüzyıldaki hangi gelişme ile Osmanlı padişahı ilk kez kendi dışında bir gücün varlığını tanımıştır." sorusunu yöneltmiştir.

Bu soruya öğrencilerin verdiği aşağıdaki cevaplardan hangisi doğrudur?

- A) Kanun-i Esasi
B) II. Meşrutiyet
C) I. Meşrutiyet
D) Tanzimat Fermanı
E) Sened-i İttifak

11. Bazı tarihçiler 1215 yılında İngiltere'de ilan edilen Magna Carta Antlaşması'nı Osmanlı Devleti'nde ilan edilen ile benzerlik gösterdiğini iddia etmektedirler.

Bu metinde boşluk bırakılan yere aşağıdaki seçeneklerden hangisi getirilmelidir?

- A) Meşveret Meslisi B) Sened-i İttifak
C) Islahat Fermanı D) Mebusan Meclisi
E) I. Balkan Savaşı

12. Osmanlı Devleti'nde bütün demokratikleşme hareketleri ancak padişahların onaylamasıyla yürürlüğü girmiştir.

Bu durumun Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme hareketleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisini kolaylaştırdığı iddia edilemez?

- A) Resmen geçerli olmasını
B) Bağlayıcı siyasi belge niteliği kazanmasını
C) Yerel yönetimlerin merkezden ayrı hareket etmesini
D) Toplumsal olarak benimsenmesini
E) Genel kabul görmesini

13. Ümit ve arkadaşları Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme hareketinde etkili olan padişahları panoda padişah resimleri ile gösterme ödevini almışlardır.

Ümit ve arkadaşları bu ödevi hazırlarken öncelikle aşağıdaki padişahlardan hangisi ile başlamalıdır?

1. Kanuni Dönemi'nde doğuda ve batıda sürdürülen fetih siyasetinin sonraki padişahlar döneminde yaşılamaya başlamasında;

- I. Orta Avrupa'da Habsburgluların, doğuda ise Safevilerin yeni bir güç olarak ortaya çıkması,
- II. İstanbul, Eyalet ve Anadolu isyanlarının yaşanması,
- III. ordunun eğitim ve donanım açısından Avrupa'nın gerisinde kalması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti ile Lehistan arasında III. Murad Dönemi'nden itibaren sürdürülen dostane ilişkilerin bozulmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Osmanlı Devleti'nin II. Viyana Kuşatması'nı yapması
- B) Kırım Hanı'nın Lehistan üzerine seferler düzenlemesi
- C) Lehistan tarafından Eflak ve Boğdan Hristiyanlarının kışkırtılması
- D) Ukrayna Kazaklarının Osmanlı'dan yardım istemesi
- E) Lehistan denetimindeki Kazakların Osmanlı sahillerini vurması

3. 1606 Zitvatorok Antlaşması'nda yer alan;

- Osmanlılar, Avusturya arşidükü için Caesar (Sezar) ünvanını kullanacak,
- Eğri, Kanije ve Esterгон kaleleri Osmanlı Devleti'nde kalacak,
- Avusturya yıllık vergi ödemeyecek, bir defaya mahsus savaş tazminatı ödeyecek

maddelerine bakılarak Osmanlı Devleti'yle ilgili;

- I. diplomatik üstünlüğünü kaybettiği,
- II. dış politikada prestij kaybı yaşadığı,
- III. askerî gücünün zayıfladığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

4. Avrupa Devletleri ile Osmanlılar arasında XVII ve XVIII. yüzyılda yaşanan savaşların Osmanlı Devleti'ni;

- I. Batı'daki askerî alanda meydana gelen değişimleri fark etme,
- II. Avrupa'da denge politikasına yönelme,
- III. veraset anlayışında değişikliğe gitme

durumlarından hangileri yönünde etkilediği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

5. Osmanlı Devleti'nin özellikle XVI. yüzyıldan itibaren Hazar Denizi'ne ulaşmayı hedeflemesinin aşağıdaki-lerden hangisine yönelik olduğu söylenemez?

- A) Devletin doğu sınır güvenliğini sağlama
- B) Batı'yla olan ilişkilerini geliştirme
- C) Batı Türkistan'a yayılmak isteyen Safevi tehlikesini önleme
- D) Ticaret yolları üzerinde denetim sağlama
- E) Rusya'nın güneye, sıcak denizlere inmesini engelleme

6. I. Ferhat Paşa Antlaşması

- II. Kasr-ı Şirin Antlaşması
- III. Vasvar Antlaşması

Yukarıdaki antlaşmalardan hangileriyle Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda doğuda ciddi anlamda ilerleme kaydetme imkânı bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

7. Kendisini hiçbir devlet ile eşit görmeyen Osmanlı Devleti, uluslararası sorunlarda kendi şartlarını kabul ettirerek antlaşmalarda belirleyici taraf olmuştur.

Osmanlı Devleti'nin bu üstünlüğünü kaybederek ilk kez başka devletlerin ara bulucuğu ile müzakere yoluyla imzaladığı antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karlofça Antlaşması
- B) Aynalıkavak Tenkihnamesi
- C) Zitvatorok Antlaşması
- D) Bahçesaray Antlaşması
- E) Kasr-ı Şirin Antlaşması

8. Osmanlı Devleti'nin, Otuz Yıl Savaşları ile uğraşan Avrupa'nın güçsüz ve zayıf durumundan istifade edememesinin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi **bulunmaz**?

- A) Eski askerî gücünden yoksun olması
- B) Avrupa'daki gelişmelerin takip edilmemesi
- C) Safevilerle girilen yoğun mücadeleler
- D) Fetih politikasını doğuya yöneltmesi
- E) Anadolu'da iç isyanların yaşanması

9. Aşağıda verilen gelişmelerden hangisinin Osmanlı maliyesinde büyük sorunlar yaşanmasında etkili olduğu **söylenemez**?

- A) Pasarofça Antlaşması
- B) Edirne Olayı
- C) Prut Antlaşması
- D) Çeşme Olayı
- E) Küçük Kaynarca Antlaşması

10. • Rusya ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan ilk antlaşma

- Kırım'a bağımsızlık verilen antlaşma
- Bugünkü Türkiye-İran sınırını çizen antlaşma
- Osmanlı'nın ilk kez büyük çaplı toprak kaybettiği antlaşma

Yukarıdaki bilgilerle seçeneklerde verilenler eşleştirildiğinde hangisi açıkta kalır?

- A) Karlofça
- B) Prut
- C) Bahçesaray
- D) Kasr-ı Şirin
- E) Küçük Kaynarca

11. Osmanlı Devleti'nin Kutsal İttifak'a karşı on altı yıl süren savaşlarını sona erdiren Karlofça Antlaşması ile;

- Avusturya'ya; Temesvar hariç Macaristan ve Erdel,
- Lehistan'a; Podolya ve Ukrayna,
- Venedik'e Mora ve Dalmaçya kıyıları bırakılmıştır.

Buna göre, Osmanlı Devleti'yle ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez?**

- A) Balkanlarda toprağı kalmadığı
- B) Ekonomik kayıplar yaşadığı
- C) Sınırlarının daraldığı
- D) Siyasi istikrarın bozulduğu
- E) Akdeniz'deki hâkimiyetinin zayıfladığı

12. Osmanlı Devleti'nin Karlofça'da ilk kez müzakere yoluyla bir antlaşma imzalamak zorunda kalmasına bakılarak;

- I. diplomatik alanda itibar kaybettiği,
- II. askerî alanda başarısız olduğu,
- III. fetih siyasetinin sona erdiği

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

13. Osmanlı Devleti'nin batıda XVIII. yüzyıl boyunca mücadelesi ettiği Rusya-Avusturya ittifakının, XIX. yüzyılda bozulmasında Avusturya'nın saldırgan politikasından vazgeçerek çok uluslu yapısını koruma politikasına yönelmesi etkili olmuştur.

Avusturya'nın bu politika değişikliğinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Osmanlı Devleti ile Rusya'nın yakınlaşması
- B) Fransız İhtilali ile milliyetçilik akımının Avusturya'yı olumsuz etkilemesi
- C) Fransa'nın Akdeniz'de güçlenmek istemesi
- D) Osmanlı Devleti'nin dış politikada denge siyaseti izlemesi
- E) Rusya'nın Boğazlar üzerinden sıcak denizlere ulaşmak istemesi

14. Otuz Yıl Savaşları sonunda imzalanan Westphalia Antlaşması ile;

- Devletler arası sorunların dinin etkisinde kalmadan tartışılabilceği anlaşılmış,
- Protestanlık mezhebi resmen tanınmış,
- Kutsal Roma İmparatorluğu'nun parçalanmış olduğu da uluslararası hukuk bakımından doğrulanmıştır.

Buna göre;

- I. papalık makamının siyasi gücünü kaybettiği,
- II. feodal bir yapılanmanın ortaya çıktığı,
- III. Avrupa'da güç dengelerinin değişmeye başladığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

1. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'ne çıkarları doğrultusunda baskı yapan devletler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

A) Fransa B) Rusya
C) Avusturya D) İtalya
E) İran

2. XVI. yüzyıldan itibaren İngiltere, Hollanda, Fransa gibi devletlerin deniz güçlerini geliştirmeye yönelik faaliyetlerinin;

I. sömürgecilik rekabetinin hızlanması,
II. Kuzey Afrika kaynaklarının Avrupa'ya akması,
III. ticaret gemilerinin yerini savaş gemilerine bırakması
gelişmelerinden hangilerine yol açtığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. I. XVII. yüzyılın sonlarına kadar Osmanlı donanmasının bel kemiğini kadirga sınıfı gemiler oluşturmuştur.
II. Barbaros Hayrettin Paşa, Osmanlı denizciliğinin gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır.
III. II. Mahmud Dönemi'nde bugünkü Deniz Harp Okulunun temeli olan Tersane Hendesehanesi açılmıştır.
IV. Osmanlı Devleti, XVIII. yüzyıldan itibaren gemilerde kalyona geçmeye başlamıştır.
V. Osmanlı donanması, 1770 Çeşme yenilgisine kadar Akdeniz hâkimiyetini elinde tutmuştur.

Osmanlı Devleti denizcilik tarihiyle ilgili yukarıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyılda aşağıdaki devletlerden hangisiyle mücadele hâlinde olduğu söylene-
mez?

A) Rusya B) İngiltere
C) Safeviler D) Avusturya
E) Venedik

5. XVII. yüzyılda;

- Girit Adası'nın fethinin uzun sürmesi,
- Avrupa'da Osmanlı Devleti'ne karşı Kutsal İttifak'ın kurulması

durumlarına bakılarak Osmanlı Devleti'yle ilgili;

I. donanma ve deniz gücünün yetersiz olduğu,
II. batıdaki ilerleyişinin sona erdiği,
III. Akdeniz hâkimiyetinin devam ettiği

yorumlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

6. Rusya'nın XVIII. yüzyılın başlarından itibaren;

- 1700 İstanbul Antlaşması'yla Azak Kalesi ve çevresini Osmanlı Devleti'nden alması,
- Balkanlardaki Ortodoksları Osmanlı yönetimine karşı kışkırtmaya yönelik faaliyetlerde bulunması

gelişmelerine bakılarak Osmanlı Devleti'yle ilgili;

I. Karadeniz'deki hâkimiyetinin sarsıldığı,
II. çok uluslu yapısının sona erdiği,
III. iç işlerine karışılmaya başlandığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7. 1711 Prut Antlaşması'na göre Ruslar işgal ettikleri topraklardan geri çekilecek, İstanbul Antlaşması sonrası Karadeniz'de yaptığı kale ve istihdamları yıkacaktı. Ayrıca Osmanlı'ya sığınmış olan İsveç Kralı XII. Şarl serbestçe ülkesine dönebilecekti.

Buna göre Osmanlı Devleti'yle ilgili;

I. Rusya'ya üstünlük sağladığı,
II. Rusya'nın Kafkaslardaki ilerleyişini önlediği,
III. uluslararası politikada saygınlığının arttığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. 1718 Pasarofça Antlaşması sonrası Osmanlı Devleti, Karlofça ile kaybettiği yerleri geri alma umutlarını kaybetmiştir.

Bu durumun Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki gelişmelerden hangisini beraberinde getirdiği söylenemez?

- A) Ordunun yönetim üzerindeki etkinliğinin artması
- B) Mevcut topraklarını korumaya yönelik savunmaya çekilmesi
- C) Merkezî otoriteyi güçlendirmeye yönelik çalışmalar yürütülmesi
- D) Batı tarzı ıslahat çalışmalarına ağırlık verilmesi
- E) Batılı devletlerle diplomatik ilişkilerin yoğunlaşması

9. Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyıl sonlarına doğru denizlerdeki hâkimiyetini kaybetmesinde;

- I. Kırım'ın Osmanlı hâkimiyetinden çıkması,
- II. Rusya'nın İstanbul'da daimî elçi bulundurabilme hakkını elde etmesi,
- III. Osmanlı donanmasının 1770 Çeşme Baskını'nda yok edilmesi

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

10. XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'nin dış politikada giderek zayıflamaya başladığına;

- I. Rusya'nın İstanbul'da daimi elçi bulundurması ve Ortodoks kilisesi inşa etmesine izin verilmesi,
- II. yabancı devletlere verilen kapitülasyonların genişletilmesi,
- III. Avrupalı devletlerle ilişkilerde müteakabiliyet (karşılıklılık) ilkesinin benimsenmesi

durumlarından hangileri kanıt olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. XVIII. yüzyıl başlarından itibaren güçlü bir devlet olma yolunda ilerleyen Rusya'nın bu doğrultuda;

- I. Orta Asya'ya yayılma,
- II. Balkanlardaki Slavları bir bayrak altında toplama,
- III. Baltık Denizi kıyılarına yönelme

politikalarından hangilerini izlediği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

12. Osmanlı Sadrazamı Baltacı Mehmet Paşa Kırım'ın elden çıkması hâlinde Rumeli topraklarının da tehlikeye gireceğini ve böylece İstanbul'un tehlikeye gireceğini ifade etmiş ve bu fikir devlet erkanında kabul görmüştür.

Devlet kademesindeki bu tavır aşağıdaki devletlerden hangisi ile savaşı kaçınılmaz hâle getirmiştir?

- A) İngiltere
- B) Fransa
- C) İran
- D) Rusya
- E) Avusturya

13. 1732'de Safevilerle yapılan savaş sonunda İran Şahı Tah-masb'ın barış istemesi üzerine Ahmet Paşa Antlaşması imzalanmış, bu antlaşma ile Tebriz başta olmak üzere Batı İran ve Azerbaycan İran'a bırakılırken Kafkasya Osmanlı Devleti'ne kalmıştır.

Buna göre Osmanlı Devleti'yle ilgili;

- I. doğu sınırlarını güvenceye aldığı,
- II. askerî başarısını diplomaside gösteremediği,
- III. egemenlik alanının daraldığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

14. Rusya, Slav birliğini kurma ve açık denizlere çıkarak dünya siyasetinde etkili olma emellerini gerçekleştirebilmek için XVIII. yüzyılda;

- I. Balkanlar,
- II. Karadeniz,
- III. Baltık Denizi

bölgelerinden hangilerine yönelik saldırgan ve yayılmacı politikalar izlemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

15. Osmanlı Devleti için güvenli bir iç deniz olan Karadeniz'in XVIII. yüzyıldan itibaren tehlike ve baskı unsuru olması sürecinin aşağıdaki antlaşmalardan hangisiyle başladığı söylenebilir?

- A) Küçük Kaynarca
- B) Prut
- C) Yaş
- D) Belgrad
- E) Paris

YAZILIYA HAZIRLIK ÇALIŞMASI

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

1. XVIII. yüzyıldan itibaren sıcak denizlere inme politikasını uygulamaya başlamıştır.
2. Rusya, Balkanlarda nüfuzunu genişletmek için politikasını uygulamıştır.
3. Osmanlı Devleti ile sürekli mücadele eden Rusya'nın amacı, sahip olup Akdeniz'e açılmaktır.
4. XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti işgal eden Fransa ile mücadele hâlinde olmuştur.
5. Fransa, kaybettiği sömürgelerini telafi etmek için Doğu Akdeniz'e yönelmiştir.
6. Osmanlı Devleti'nin Karadeniz'deki üstünlüğü 1774 Antlaşması'yla sona ermeye başlamıştır.
7. Osmanlı Devleti, 1833 Hünkâr İskelesi Antlaşması'nı ile imzalamıştır.
8. Osmanlı Devleti, Mısır'a 1805'te vali olarak atamıştır.
9. Özellikle XVIII. yüzyıl sonlarında Osmanlı Devleti'ni uğraştıran konulardan biri de Arabistan'daki Ayaklanması olmuştur.
10. Osmanlı ordusu 1839 Nizip Savaşı'nda kuvvetlerine mağlup olmuştur.
11. Boğazlardan geçiş uygulamasının uluslararası bir statü kazanması 1841 Antlaşması ile olmuştur.
12. Osmanlı Devleti'nin meşrutiyeti ikinci kez ilan etmesindeki en büyük dış etken Görüşmeleri olmuştur.

B. Aşağıdaki cümlelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

1. () I. Balkan Savaşı'nın çıkmasında Rusya'nın takip ettiği Panslavizm politikası etkili olmuştur.
2. () I. Balkan Savaşı sırasında Arnavutluk bağımsızlığını ilan etmiştir.
3. () I. Dünya Savaşı öncesinde Osmanlı Devleti adına İngiltere ile ittifak görüşmelerine Cemal Paşa önderlik etmiştir.
4. () 1792 Yaş Antlaşması'yla Kırım'ın Rusya'ya ait olduğu kabul edilmiştir.
5. () 1821'de Yunan İsyanı'nın bastırılmasında Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'dan yardım alınmıştır.
6. () Osmanlı Devleti, XIX. yüzyıl boyunca Avrupalı devletlerle ilişkilerinde denge politikasını uygulamıştır.
7. () Osmanlı Devleti azınlıkların devlete bağlılığını artırmak ve toprak bütünlüğünü korumak için Tanzimat Fermanı'nı ilan etmiştir.
8. () Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılda Mısır, Boğazlar ve Şark Meselesi'yle uğraşmak zorunda kalmıştır.
9. () Rum İsyanı devam ettiği sırada Çeşme'de Osmanlı donanması Ruslar tarafından yakılmıştır.
10. () Rusya ile 93 Harbi sonrası, imzalanan Berlin Antlaşması Ermeni Meselesi'ni uluslararası sorun hâline getirmiştir.

C. Aşağıda verilen kavramları numaralanmış cümlelerde uygun yerlere yazınız.

a) II. ABDÜLHAMİT	b) I. BALKAN SAVAŞI	c) NAPOLEON BONAPART
d) VEHHABİLİK	e) 93 HARBI	f) MEHMET ALİ PAŞA
g) OTTO von BİSMARCK		h) II. MAHMUT

1. XVIII. yüzyılın ortalarında Suudi Arabistan'ın Necd Bölgesi'nde yeni bir akım olarak ortaya çıkmıştır. (.....)
2. Osmanlı Devleti, II. Meşrutiyeti yeniden ilan ettiğinde tahtta bulunan padişah'tır. (.....)
3. Mısır'ı işgal eden Fransız ordusunun komutanıdır. (.....)
4. Girit ve Mora İsyanları yaşandığında tahtta bulunan padişah'tır. (.....)
5. Tersane Konferansı kararlarının reddedilmesi nedeniyle çıkan savaştır. (.....)
6. Alman siyasi birliğini kurulmasına öncülük eden devlet adamıdır. (.....)
7. Osmanlı Devleti'nin mağlubiyeti ile sonuçlanan savaştır. (.....)
8. 1805'te II. Mahmut tarafından Mısır'a vali olarak atanmıştır. (.....)

BÖLÜM 1

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)

TEST 1

1. E 2. C 3. D 4. E 5. C 6. D 7. E 8. A
9. B 10. B 11. A 12. E 13. A 14. C

TEST 2

1. B 2. E 3. C 4. E 5. A 6. D 7. C 8. D
9. A 10. C 11. D 12. D

BÖLÜM 2

Osmanlı Devleti'nde Demokratikleşme Hareketleri

TEST 1

1. A 2. B 3. C 4. C 5. B 6. A 7. E 8. D
9. E 10. E 11. B 12. C 13. B

TEST 2

1. E 2. A 3. E 4. D 5. B 6. D 7. A 8. D
9. C 10. B 11. A 12. C 13. B 14. D

TEST 3

1. D 2. E 3. C 4. B 5. D 6. C 7. E 8. A
9. B 10. E 11. E 12. D 13. E 14. E 15. A

Yazılıya Hazırlık Çalışması Çözümü

A.

1. Rusya	2. Panславizm
3. Karadeniz'e	4. Mısır'ı
5. Yedi Yıl Savaşlarıyla	6. Küçük Kaynarca Antlaşması'yla
7. Rusya	8. Mehmet Ali Paşa'yı
9. Vehhabi	10. Mısır
11. Londra Boğazlar	12. Reval

B.

1. D 2. D 3. Y 4. D 5. D 6. D 7. D
8. D 9. Y 10. D

C.

1. d 2. a 3. c 4. h 5. e 6. g 7. b 8. f